

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

До реєстр. № 9315
від 22.05.2023

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів

(реєстр. № 9315 від 22.05.2023)

07 червня 2023 року
протокол № 139

Комітет на своєму засіданні 07 червня 2023 року (протокол № 139) розглянув проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів (реєстр. № 9315 від 22.05.2023), поданий народними депутатами України Железняком Я.І., Гетманцевим Д.О., та іншими (всього 14 н.д.).

Як зазначено у Пояснювальній записці, вказаний проект Закону розроблений з метою руйнування схеми ухилення від оподаткування ПДВ та акцизним податком під виглядом здійснення операцій з продажу тютюнових виробів магазинами безмитної торгівлі.

За різними даними, втрати від нелегального обігу тютюнових виробів становлять близько 22 млрд грн на рік.

Особливу увагу привертає нелегальний ринок тютюнових виробів, значну частку якого складають сигарети без акцизних марок призначені для продажу в магазинах Duty Free або для експорту.

Так, за експертними дослідженнями (Kantar Ukraine) протягом 2023 року зростає частка нелегального обігу на митній території України тютюнової продукції призначеної для реалізації в магазинах безмитної торгівлі (з написом Duty Free) або для експорту без акцизних марок та складає понад 50 % від нелегального обігу тютюнових виробів.

В той же час, у 2021 році функціонувало 48 магазинів безмитної торгівлі, а після початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації таких магазинів залишилося лише 15. При цьому в 2021 році було продано близько 27 млн пачок цигарок, а у 2022 році ця кількість зменшилася тільки до 20 млн пачок.

За даними Держмитслужби по окремих магазинах безмитної торгівлі продаж цигарок на один чек становив в середньому 30-35 пачок. Це вказує на те, що такий продаж міг бути або фіктивним (а насправді цигарки продавалися

на території України), або ці цигарки перевозилися дрібною контрабандою за кордон.

Потрапляння тютюнових виробів в роздрібну мережу України може, зокрема, відбуватись:

- при переміщенні тютюнових виробів з одного безмитного магазину до іншого безмитного магазину, де реалізація відображається лише на папері, а фактично товар надходить до роздрібної мережі;

- коли виробники тютюнових виробів, реалізують товар призначений на експорт або для магазинів безмитної торгівлі особам, які зазначений товар не експортують, а направляють в реалізацію через роздрібну мережу.

У зв'язку із цим задля припинення існування схеми з нелегального продажу цигарок, нібито вироблених для продажу в магазинах безмитної торгівлі, виникла необхідність в забороні на час воєнного стану можливості поміщення в режим безмитної торгівлі та продажу магазинами безмитної торгівлі вироблених в Україні тютюнових виробів.

З цією метою законопроектом пропонується внести зміни до Митного кодексу України та Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» (далі – Закон України № 481/95-ВР) та запровадити тимчасово, на період до припинення чи скасування воєнного, надзвичайного стану на території України заборони поміщення у митний режим безмитної торгівлі та продаж (постачання) магазинами безмитної торгівлі, а також розміщення у них вироблених в Україні товарів за товарними позиціями 2401-2404 згідно з УКТ ЗЕД.

Крім цього, законопроектом пропонується:

- поширити на «рідини, що використовуються в електронних сигаретах» відповідальність за порушення норм виробництва, зберігання, транспортування, реалізації фальсифікованої або без марок акцизного податку встановленого зразка або з підробленими марками акцизного податку;

- проведення інвентаризації виробниками наявних залишків тютюнових виробів, або рідин, що використовуються в електронних сигаретах призначених для реалізації магазинам безмитної торгівлі та надання відповідних матеріалів контролюючому органу;

- застосування відповідальності, передбаченої законодавством за виробництво, зберігання, транспортування, реалізацію підакцизних товарів без марок акцизного податку у разі виявлення фактів виробництва та/або зберігання виробниками такої продукції, які не були включені до матеріалів інвентаризації;

- декларування протягом 30 днів утримувачем відповідного магазину безмитної торгівлі до іншого митного режиму товарів, які вироблені в Україні та які класифікуються за товарними позиціями 2401-2404 згідно з УКТ ЗЕД, що знаходяться в магазинах безмитної торгівлі та перебувають в митному режимі безмитної торгівлі

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму експертному висновку (від 05.06.2023 № 16/03-2023/121078) надало зауваження до законопроекту, зокрема зазначило про можливу невідповідність положень змін до Митного кодексу України з положеннями змін до Закон України № 481/95-ВР щодо поширення їх дії на рідини, що використовуються в електронних сигаретах. Слід зазначити, що зміни до Митного кодексу України передбачають встановлення заборони поміщення у митний режим безмитної торгівлі та продаж (постачання) магазинами безмитної торгівлі, а також розміщення у них вироблених в Україні також і для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які відповідно до Митного тарифу України, затвердженого Законом України від 19.10.2022 № 2697-ІХ, класифікуються за кодами 2404 12 00 10, 2404 19 90 10 згідно з УКТ ЗЕД.

Кабінет Міністрів України у своєму експертному висновку зазначив про доцільність розгляду законопроекту за умови його доопрацювання.

В ході обговорення законопроекту, з'ясувавши позицію народних депутатів та з огляду на пропозиції і зауваження, надані в експертних висновках, Комітет підтримав можливість внесення змін до Митного кодексу України та Закону України № 481/95-ВР запропонованих проектом Закону реєстр. № 9315 від 22.05.2023 з такими пропозиціями Комітету до його змісту:

1) в розділі I законопроекту:

в абзаці другому слово «надзвичайного» виключити;

в абзаці шостому слова «одній особі» замінити словами «за однією розрахунковою операцією»;

2) абзац другий підпункту 2 пункту 2 розділу II законопроекту виключити.

З огляду на вищезазначене, за наслідками розгляду та обговорення законопроекту, керуючись положеннями статей 108, 114, 116 Регламенту Верховної Ради України, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів (реєстр. № 9315 від 22.05.2023), поданий народними депутатами України Железняком Я.І., Гетманцевим Д.О., та іншими (всього 14 н.д.) **включити до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

за наслідками розгляду в першому читанні проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо протидії незаконному обігу тютюнових виробів (реєстр. № 9315 від 22.05.2023), поданий народними депутатами України Железняком Я.І., Гетманцевим Д.О., та іншими **прийняти за основу** з дорученням Комітету доопрацювати

зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, а також з урахуванням пропозицій, висловлених у цьому висновку Комітету відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. Доповідати під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України буде **Железняк Я.І.** – перший заступник Голови Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики. Співдповідь не потребується.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000440A3100A883AE00
Дійсний до: 26.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-32/03-2023/123183 від 07.06.2023

1211984